

A munkáltatói kedvezmények rendszere

I. Kedvezmények a szociális hozzájárulási adóban

Akár vállalkozásról, vagy termelési folyamatról legyen szó, alapkövetelmény a költségek minimalizálása. Ennek keretében minden cég igyekszik a selejt és hulladék minimalizálására, hogy egységnyi erőforrásból hozzák ki a maximumot. A munkaerő optimalizálás talán ehhez képest kevésbé felkapott téma. Pedig, ha a munkafolyamatokat górcső alá vesszük, kiderülhet, hogy az adott munkakört olyan személy is el tudná végezni, aki valamilyen munkaerőpiacon hátrányos tulajdonsággal rendelkezik. Azonban, ha ismerjük a hozzájuk köthető kedvezményeket, akkor egyrészt pénzt takaríthatunk meg a foglalkoztatásukkal, másrészt versenyelőnybe kerülhetünk azáltal, hogy azonos munkáltatói ráfordítással magasabb jövedelmet tudunk számukra biztosítani. (A társadalmi hasznosságról nem is beszélve.)

A szociális hozzájárulási adóról szóló 2018. évi LII. törvény minden esetben a részkedvezmény kifejezést használja. Ez annyit jelent, hogy a részkedvezmény az egy fő után igénybe

vehető kedvezmény, míg a kedvezmény kifejezés a részkedvezmények összességét foglalja magába.

Mivel a kiadványnak nem célja a bérszámfejtés szintjéig belemenni a jogszabály ismertetésébe, ezért a kedvezmények önállóan kerülnek bemutatásra.

A kedvezmények esetében közös szabály, hogy a kifizető az ugyanazzal a természetes személlyel fennálló munkaviszonyára, közfoglalkoztatási jogviszonyára tekintettel csak egy adókedvezmény igénybevételére jogosult. A több adókedvezmény egyidejű igénybevételét lehetővé tévő külön rendelkezés hiányában az adókedvezmények közötti választás joga a kifizetőt illeti meg. A munka törvénykönyve szerinti munkáltató személyében bekövetkező változás esetén az adókedvezményt az átvevő munkáltató tovább érvényesítheti a kedvezménnyel érintett időszak fennmaradó részére.

A szociális hozzájárulási adóval kapcsolatban az alábbi kedvezményeket célszerű figyelembe venni.

Frissítve: 2021.12.31.

I./1. Szakképzettséget nem igénylő és mezőgazdasági munkakörben foglalkoztatott munkavállalók után érvényesíthető adókedvezmény¹

A kedvezmény munkakörhöz kötött, nem személyhez, így foglalkoztatóként a munkaköri leírás elkészítése során ügyelni kell, hogy a kereteket ne lépjék túl. Kedvezményes munkakörök a Foglalkozások Egységes Osztályozási Rendszeréről szóló, 2012. január 1-jén hatályos Központi Statisztikai Hivatal (KSH) közleményében található szakképzettséget nem igénylő és mezőgazdasági munkakörök. A kedvezményre jogosító tételes FEOR listát a kiadvány melléklete² tartalmazza. A kedvezmény alapja a bruttó munkabérre eső adó 50%-a, de nem haladhatja meg a minimálbérre eső adó 50%-át, vagyis 2020-ban a 14.088 forintot.

Fontos szabály, hogy ha a kifizető a foglalkoztatottat az adómegállapítási időszak egy részében nem, vagy nem kizárólag a kedvezményre jogosító munkakörben foglalkoztatta, a munkaviszony alapján ezen

¹ 2018. évi LII. törvény a szociális hozzájárulási adóról 10. §

² www.jogpontok.hu, Jogi kiadványok menüpont.

adómegállapítási időszakra vonatkozóan részkedvezményt nem érvényesíthet.

I./2. Munkaerőpiacra lépők után érvényesíthető adókedvezmény³

A munkanélküliségi ráta alacsonyan tartása jól felfogható nemzetgazdasági cél, így nem meglepő, hogy kedvezmény vehető igénybe a munkaerőpiacra belépő személyek után.

Munkaerőpiacra lépőnek minősül a törvény szerint az, aki az állami adó- és vámhatóság rendelkezésére álló adatok szerint a kedvezményezett foglalkoztatás kezdetének hónapját megelőző 275 napon belül legfeljebb 92 napig rendelkezett a Tbj. szerint biztosítási kötelezettséggel járó munkaviszonnal.

E szabály alkalmazása szempontjából a biztosítási kötelezettséggel járó munkaviszonyba a csecsemőgondozási díj, a gyermekgondozási díj, a gyermekgondozást segítő ellátás vagy a gyermeknevelési támogatás folyósításának időszakát, valamint a közfoglalkoztatásban történő részvétel időtartamát nem kell beszámítani.

³ 2018. évi LII. törvény a szociális hozzájárulási adóról 11. §

Mikor és hogyan kellene felhasználni ezt a kedvezményt?

Egyrészt amennyiben egy munkanélküliséggel jobban sújtott régióban szeretnénk beruházást végrehajtani, jó eséllyel kell számolni azzal, hogy a kedvezményre jogosító munkavállalók jelentős számban lesznek képviselvek a céghez jelentkezők között. Ez nagyobb létszám esetén segíthet a bérköltség alacsonyan tartásában a kezdeti időszakban. Másrészt, – akár már az állásintérljük során – célszerű lehet részletesebben tájékozódni a jelentkezők szakmai múltjáról, mert meglehet, hogy ő maga sincs tisztában azzal, hogy utána kedvezmény vehető igénybe.

Fontos megismerni ezen kedvezmény kapcsán az érvényesítési időszak fogalmát.

A kedvezmény ugyanis a foglalkoztatás első 2 évében minimálbérre jutó adó mértékéig vehető igénybe, a 3. évben pedig maximum annak 50%-ig. E három év minősül az érvényesítési időszaknak. Ha a természetes személyt foglalkoztató kifizető a kedvezmény érvényesítési időszaka alatt megváltozik, az új kifizető a természetes személy után az érvényesítési időszak végéig igénybe veheti az

Frissítve: 2021.12.31.

adókedvezményt, ideértve azt az esetet is, ha a természetes személy foglalkoztatása nem folyamatos.

A kedvezmény igénybevételéhez igazolási kötelezettség is társul. Ezt a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (továbbiakban és röviden: NAV) állítja ki a biztosított bejelentés megtételét követően, hivatalból, a foglalkoztatás kezdő időpontját követő hónap 10. napjáig, vagy biztosított bejelentés hiányában a kifizető havi bevallásban tett kérelmére. Amennyiben tehát ennek az igazolásnak valaki nincs birtokában, nem élhet a kedvezménnyel még akkor sem, ha erre egyébként jogosult lenne. Az igazolást a NAV elektronikusan küldi meg a kifizető részére. A kedvezmény azon egész hónap tekintetében is megilleti a kifizetőt, amelyben a kedvezményezett foglalkoztatás első két éve, illetve harmadik éve véget ér.

I./3. Három vagy több gyermeket nevelő munkaerőpiacra lépő nők után érvényesíthető adókedvezmény ⁴

E kedvezmény nem tekinthető önállóan, technikailag az előző (tehát a munkaerőpiacra lépők után érvényesíthető adókedvezmény) bővítése. A három vagy több gyermeket nevelő nők esetében ugyanis az érvényesítési időszakot kibővítették. A magasabb kedvezményt (minimálbérre jutó adó mértékéig terjedőt) ugyanis nem 2, hanem 3 évig, az alacsonyabb kedvezményt (minimálbérre jutó adó 50%-áig terjedőt) pedig további 2 évig lehet igénybe venni.

A kedvezmény igénybevételéhez nem elég az előző pontban szereplő igazolás, hanem a családi pótlékra való jogosultságról szóló igazolásra is szükség van. Ezt a kifizetőnek a biztosítotti bejelentéssel, illetve az előző pontban szereplő igazolás iránti kérelemmel együtt benyújtott és a NAV által továbbított kérelmére a családtámogatási feladatokat ellátó hatóság állítja ki és elektronikus kapcsolattartás útján megküldi a kifizető részére.

⁴ 2018. évi LII. törvény a szociális hozzájárulási adóról 12. §

I./4. Megváltozott munkaképességű személyek után érvényesíthető adókedvezmény ⁵

A megváltozott munkaképességű személyek munkaerőpiacra jutása bármely aspektusból nézve támogatandó cél, így ennek érthető módon az adópolitikában is meg kell jelennie. Fontos tisztáznunk, mit is jelent e fogalom a SzocHo tv. szerint (eltérve az Mmtv. 22.§-ban rögzített fogalmától).

Megváltozott munkaképességű személy:

a) akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján 60%-os vagy kisebb mértékű, vagy

b) aki 2011. december 31-én – a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló törvény alapján megállapított – I., II., vagy III. csoportos rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjra volt jogosult és a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény 32-33. §-a, vagy a 19. § (1a)

⁵ 2018. évi LII. törvény a szociális hozzájárulási adóról 13. §

bekezdése, vagy a 38/C. §-a alapján rokkantsági ellátásban vagy rehabilitációs ellátásban részesül.

Az adókedvezmény mértékének felső határa a minimálbér kétszeresére jutó adóval megegyező összeg.

Fontos adminisztrációs előírás, hogy a kedvezményt az arra jogosult a komplex minősítésről szóló érvényes dokumentum, vagy a megváltozott munkaképességű személyek ellátásainak folyósítását igazoló határozat birtokában érvényesítheti.

Továbbá a megváltozott munkaképességű személy a jogosultság megszűnéséről, az arról szóló határozat kézhezvételétől számított 5 munkanapon belül köteles tájékoztatni a kifizetőt.

Fontos megemlíteni, hogy amennyiben megváltozott munkaképességű dolgozó kerül foglalkoztatásra, akkor nem csak a szociális hozzájárulási adóban, hanem a rehabilitációs hozzájárulásban is jogosult lehet az adófizetési kötelezettség csökkentésére. Ennek szabályai a kiadvány következő fejezetében találhatóak.

II. Kedvezmények a társasági adóban

A társasági adó⁶ a szociális hozzájárulási adón túl szintén egy olyan adónem, ahol kedvezményekkel lehetséges a munkáltatók támogatása különböző, a munkaerőpiacon egyébként hátrányban lévő személyek kapcsán. Ezeket a szabályokat természetesen a Tao. tv. 7. §-ában, az adóalap csökkentő tételei között kell keresnünk.

Ez alapján csökkentheti az adóalapját:

- a korábban munkanélküli személy⁷ foglalkoztatása esetén,

⁶ További információk a www.jogpontok.hu oldalon, a Jogi kiadványok menüpont alatt, A társasági adó című kiadványban olvashatóak.

⁷ Korábban munkanélkülinek kell tekinteni a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvényben meghatározott álláskeresőt, vagyis azt a személyt, aki

- a munkaviszony létesítéséhez szükséges feltételekkel rendelkezik, és
- oktatási intézmény nappali tagozatán nem folytat tanulmányokat, és
- öregségi nyugdíjra nem jogosult, valamint a megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban nem részesül és
- az alkalmi foglalkoztatásnak minősülő munkaviszony és a nevelőszülői foglalkoztatási jogviszony kivételével munkaviszonyban nem áll, és egyéb keresőtevékenységet sem folytat, és
- elhelyezkedése érdekében az állami foglalkoztatási szervvel együttműködik, és akit
- az állami foglalkoztatási szerv álláskeresőként nyilvántart.

- a szabadulást követő 6 hónapon belül alkalmazott szabadságvesztésből szabaduló személy foglalkoztatása esetén,
- a pártfogó felügyelet hatálya alatt álló személy foglalkoztatása esetén,

a foglalkoztatásának ideje alatt, de legfeljebb 12 hónapon át befizetett szociális hozzájárulási adóval, annak költségkenti elszámolásán túl, azzal, hogy az adózó akkor járhat el e rendelkezés szerint, ha a korábban munkanélküli magánszemély alkalmazása óta, illetőleg azt megelőző 6 hónapon belül azonos munkakörben foglalkoztatott más munkavállaló munkaviszonyát rendes felmondással nem szüntette meg, és a korábban munkanélküli magánszemély az alkalmazását megelőző 6 hónapon belül nála nem állt munkaviszonyban.

Az adóév első napján mikrovállalkozásnak minősülő adózónál (tehát amely társaságnál az összes foglalkoztatotti létszáma 10 főnél kevesebb, és éves nettó árbevétele vagy mérlegfőösszege legfeljebb 2 millió eurónak megfelelő forintösszeg) lehetősége van adóalapjának csökkentésére foglalkoztatotti létszámának bővülése esetén, feltéve, hogy az adózó foglalkoztatottainak átlagos állományi létszáma a

Frissítve: 2021.12.31.

megelőző adóévben legfeljebb 5 fő és az adózónak az adóév utolsó napján nincs az állami vagy önkormányzati adóhatóságnál nyilvántartott adótartozása. Ennek mértéke a foglalkoztatottak átlagos állományi létszáma előző adóévhez, (az adózó átalakulása, egyesülése, szétválása esetén a jogelőd utolsó adóévéhez, előző adóév hiányában nullához) viszonyított növekményének és az adóév első napján érvényes havi minimálbér adóévre számított összegének szorzata.

Fontos megemlítenünk, hogy a már jól ismert és megszokott létszámbővítéshez kapcsolódó helyi iparűzési adókedvezményt 2019. január 1-től megszüntették.

Megváltozott munkaképességű személy foglalkoztatása esetén személyenként, havonta a megváltozott munkaképességű munkavállalónak kifizetett munkabérrel, de legfeljebb az adóév első napján érvényes minimálbérrel csökkenthető a társasági adó alapja, feltéve, hogy az adózó által foglalkoztatottak átlagos állományi létszáma az adóévben nem haladja meg a 20 főt.